

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 17.6.2008
COM(2008) 359 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Skupna politika priseljevanja za Evropo:
načela, ukrepi in orodja**

{SEC(2008) 2026}

{SEC(2008) 2027}

I. UVOD

Priseljevanje v EU je dejstvo. Danes priseljevanje, ki se za namene tega sporočila nanaša na državljane iz tretjih držav in ne na državljane EU, znaša 3,8 % vseh prebivalcev v EU¹. Od leta 2002 so v EU zabeležili med 1,5 milijona in dvema milijonoma neto prihodov na leto. V EU je 1. januarja 2006 prebivalo 18,5 milijona državljanov tretjih držav.

Ni razloga, da bi pričakovali zmanjšanje priseljenskih tokov.

Evropa mora na osnovi svoje humanitarne tradicije še naprej izražati solidarnost z begunci in osebami, ki potrebujejo zaščito. Ekonomske razlike med razvitimi državami in regijami ter tistimi v razvoju, globalizacija, trgovina, politični problemi in nestabilnost v državah izvora, možnosti za delo v razvitih državah so med glavnimi dejavniki, ki spodbujajo in zavirajo mednarodno mobilnost ljudi.

V okviru starajoče se Evrope **lahko priseljevanje veliko prispeva h gospodarski storilnosti v EU.** Evropejci živijo dlje, tako imenovana generacija „baby-boom“ se približuje upokojitvi in število rojstev je nizko. Leta 2007 je bilo v EU v povprečju približno 235 milijonov² aktivnih prebivalcev, t.j. skupaj vseh zaposlenih in brezposelnih. Glede na najnovejše demografske napovedi³ do leta 2060 se pričakuje, da se bo število delovnega prebivalstva v EU znižalo za skoraj 50 milijonov celo z nadaljevanjem stopnje neto priseljevanja, podobne dosedanjim, in za približno 110 milijonov brez tovrstnega priseljevanja. Takšen razvoj prinaša tveganja za trajnost pokojnin, zdravja in sistemov socialne varnosti ter zahteva povečano javno porabo⁴.

Priseljevanje je dejstvo, ki ga je treba učinkovito upravljati. V odprti Evropi brez notranjih meja nobena država članica ne more sama upravljati priseljevanja. Opraviti imamo z območjem brez notranjih meja, ki od 20. decembra 2007 vključuje 24 držav in skoraj 405 milijonov ljudi, in tudi s skupno vizumsko politiko. Gospodarstva v EU so globoko integrirana, čeprav so še vedno navzoče mnoge razlike v gospodarskem učinku in na trgih dela. EU postaja tudi vse pomembnejši igralec na globalnem prizorišču, njeni skupni zunanji ukrepi se neprestano širijo na nova področja in priseljevanje je eno od njih. Vse to pomeni, da politike in ukrepi, ki si jih poslužujejo države članice na tem področju, ne vplivajo več le na njihov nacionalni položaj, pač pa učinkujejo na druge države članice in na vso EU.

EU si prizadeva za oblikovanje skupne politike od leta 1999, ko ji je bila na tem področju prvič jasno dodeljena pristojnost s Pogodbo ES. Oblikovanih je več skupnih instrumentov in politik, ki se nanašajo na notranjo in zunanjo razsežnost priseljevanja.

¹ Število 3,8 % se nanaša na odstotek prebivalcev EU, ki so državljani tretje države. Poudariti je treba, da mnogi izmed njih sami niso priseljenci, pač pa njihovi potomci, ki niso prevzeli državljanstva države stalnega prebivališča.

² Eurostat, statistika o prebivalstvu in socialnih pogojih.

³ Demografske napovedi Eurostata EUROPOP2008, konvergenčni scenarij v letu 2008, konvergenčno leto 2150.

⁴ Glej Odbor za ekonomsko politiko in Evropska komisija (DG ECFIN), (2006), „Vpliv staranja na javne izdatke: projekcije za 25 držav članic EU za izplačila za pokojnine, zdravstveno varstvo, dolgotrajno oskrbo, izobraževanje in brezposelnost (2004–2050)“, Evropsko gospodarstvo, Posebna poročila št. 1, 2006.

Ti dosežki niso dovolj. Potrebna je skupna vizija politike, ki gradi na preteklih dosežkih in si prizadeva za zagotovitev bolj usklajenega in odprtega okvira za prihodnje ukrepe držav članic in same EU. EU bo ustvarila dodano vrednost, če bo zagotovila evropske instrumente, kjer so potrebni, ter pravni okvir za doseg skladnosti v primerih, ko države članice delujejo na osnovi svojih pristojnosti. Preglednost in vzajemno zaupanje sta zdaj več kot potrebna za skupno vizijo, ki bi bila učinkovita in bi prinašala rezultate.

Čeprav priseljevanje lahko do določene mere pomaga omiliti izzive, ki izhajajo iz staranja prebivalstva, bo igralo pomembnejšo vlogo kot pomoč pri odzivanju na prihodnje pomanjkanje delovne sile ter delavcev z znanjem in spretnostmi, kot tudi pri povečevanju potenciala rasti ter **blaginje** za dopolnitev odvijajočih se strukturnih reform. Zato je priseljevanje postalo pomemben dejavnik pri oblikovanju lizbonske strategije za rast in delovna mesta, ki priznava, da je primerno upravljanje ekonomskega priseljevanja nujni element konkurenčnosti EU. To so potrdili tudi na spomladanskem zasedanju Evropskega Sveta leta 2008.

Priseljevanje lahko poleg ekonomskega potenciala obogati evropske družbe zaradi kulturne raznolikosti. Vendar, **ta pozitiven potencial priseljevanja se lahko uresniči le, če je vključitev v družbe gostiteljice uspešna**. To zahteva pristop, ki ni usmerjen samo v korist družbe gostiteljice, pač pa upošteva tudi interese priseljencev. Evropa je in ostaja prijazno okolje za tiste, ki jim je podeljena pravica do prebivanja, naj si bodo priseljeni delavci, družinski člani, študenti ali osebe, ki potrebujejo mednarodno zaščito. Med približevanjem k temu izzivu se zastavljajo najrazličnejša vprašanja. Čeprav je dostop do trga dela glavna pot do vključitve, trenutne številke kažejo, da na splošno ostajajo stopnje brezposelnosti za priseljence večkrat višje kot tiste za državljane EU, čeprav so med državami članicami velike razlike. Še več, priseljenci se pogosteje zaposlijo v bolj negotovih službah, službah nižje kakovosti ali v službah, za katere so preveč usposobljeni, tako da njihovo znanje in spretnosti niso popolnoma izkoriščeni („zanemarjanje sposobnosti“). To prispeva k dejstvu, da priseljenci prej sprejmejo neprijavljeno delo. Ženske, priseljenke iz držav zunaj EU, se soočajo s posebnimi težavami na trgu dela. Poleg tega ostajata jezikovno znanje priseljencev in izobraževalna pot njihovih otrok pogosto nezadovoljiva, kar zbuja skrb glede prihodnjega osebnega in poklicnega razvoja.

Potrebni so mehanizmi za porazdelitev bremena in usklajevanje politike, ki so osnovani na **solidarnosti** med državami članicami in EU. Za upravljanje mejnega nadzora, politiko vključevanja in za druge namene je nujno financiranje, kar vpliva na javne finance nacionalnih, regionalnih in lokalnih skupnosti. Dobro upravljanje priseljevanja prav tako zahteva tesno sodelovanje s tretjimi državami za obvladovanje položajev skupnega interesa, vključno s problemi, ki jih povzročajo „beg možganov“, ter odzive politike, kot je krožna migracija.

Učinkovito upravljanje priseljevanja pomeni tudi reševanje različnih vprašanj, povezanih z **varnostjo** naših družb in samih priseljencev. To zahteva boj proti nezakonitemu priseljevanju in kriminalnim dejavnostim, ki so z njim povezane, z vzpostavitvijo pravega ravnovesja med posameznikovo integriteto in vprašanji skupne varnosti. Nezakonito zaposlovanje je treba zaustaviti, saj povzroča primere zlorabe in kratenja temeljnih pravic in svoboščin. Prav tako spodkopava tudi zakonito priseljevanje in ima negativne posledice v zvezi s kohezijo in lojalno konkurenco.

To novo vizijo nadaljnega razvoja **skupne evropske politike priseljevanja** je predstavila Komisija v svojem Sporočilu z dne 5. decembra 2007⁵. Evropski svet se je decembra 2007 opredelil, da ostaja oblikovanje skupne politike priseljevanja, ki bi dopolnjevala politike držav članic, osnovna prednostna naloga, in pozval Komisijo, naj v letu 2008 poda predloge. Skupna politika priseljevanja je osnovna prednostna naloga za EU⁶, če želimo skupaj uspešno izkoristiti prednosti priseljevanja in se spopasti z izzivi. Ta skupna politika bi si morala prizadevati za usklajen in celosten pristop k priseljevanju tako na evropski, nacionalni kot regionalni ravni. To zahteva opazovanje pojava z več strani in vključitev priseljevanja v glavne usmeritve politike EU – **blaginjo, solidarnost in varnost**.

- Ta politika mora biti oblikovana v **partnerstvu in solidarnosti** med državami članicami in Komisijo kot odgovor na poziv z zasedanja Evropskega sveta decembra 2007 za obnovitev politične zaveze za priseljevanje.
- Osnovati se mora na vrsti politično zavezujočih **skupnih načelih**, o katerih se je treba dogovoriti na najvišji politični ravni in jih nato izvesti preko **konkretnih ukrepov**.
- Izvajanje teh ukrepov je treba spremljati s pomočjo posebne **skupne metodologije in mehanizma spremljanja**.
- Osnovati se mora na **univerzalnih vrednotah** človekovega dostojanstva, enakosti in solidarnosti, ki jih podpira EU, vključno s popolnim spoštovanjem listine o temeljnih pravicah in evropske konvencije o človekovih pravicah. Evropa bo na podlagi svoje humanitarne tradicije tudi še naprej izražala solidarnost z begunci in osebami, ki potrebujejo zaščito⁷.

Širša **prenovljena socialna agenda EU za dostop, možnosti in solidarnost**, ki jo bo Komisija predstavila pred poletjem, bo spodbudila integrirano in vključujočo družbo, kjer ima vsakdo dostop do možnosti. Zlasti bo zagotovila nova orodja, ki bodo prav tako pomagala oblikovati novo skupno politiko priseljevanja.

To sporočilo bo sprejeto skupaj z načrtom politike azila. Oba dokumenta se nanašata na preostale elemente v zvezi s priseljevanjem in azilom v okviru Haaškega programa iz leta 2004.

Komisija želi spomladi prihodnje leto predstaviti izčrpno sporočilo s posebnimi predlogi, kako nadaljevati delo na celotnem področju pravice, svobode in varnosti glede na nov petletni program na tem področju, ki naj bi ga sprejeli v drugi polovici leta 2009.

⁵ COM(2007) 780 konč.

⁶ Čeprav mora oblikovanje te politike potekati skupaj s postopnim odpravljanjem obstoječih prehodnih ureditev, ki še vedno omejujejo prosto gibanje državljanov nekaterih držav članic EU, se to sporočilo nanaša samo na vprašanja, ki so povezana s priseljevanjem državljanov tretjih držav, in se ne ukvarja s premiki državljanov EU znotraj EU ali znotraj regij.

⁷ Ta vidik se bo še nadalje razvijal med pripravo druge faze skupnega evropskega azilnega sistema. Glej „Načrt politike azila: celosten pristop k zaščiti po EU“, predstavljen skupaj s tem sporočilom – COM(2008) 360.

II. SKUPNA NAČELA ZA NADALJNI RAZVOJ SKUPNE POLITIKE PRISELJEVANJA

Besedilo, ki sledi, predlaga **deset skupnih načel**, na katerih bo oblikovana skupna politika priseljevanja in ki bodo združena v tri razdelke, to so blaginja, varnost in solidarnost. Po omembi vsakega načela je v besedilu za predstavitev njihove prihodnje uporabe nato predstavljen nezaključen seznam primerov konkretnih ukrepov, za katere si je treba prizadevati na ravni EU ali države članice, kot je primerno, in jih oblikovati za izvajanje načela v praksi.

BLAGINJA: prispevek zakonitega priseljevanja k socialno-ekonomskemu razvoju EU

Na svojem spomladanskem zasedanju leta 2008 je Evropski svet zaprosil Komisijo, naj obravnava razsežnosti „zaposlovanja in družbenega vpliva priseljevanja državljanov tretjih držav“ v okviru svojega predloga za skupno politiko priseljevanja⁸. Prihodnje ekonomsko priseljevanje v EU bo treba med drugim oceniti ob upoštevanju usklajenosti med znanjem in spretnostmi priseljencev ter potrebami nacionalnih trgov dela – spodbujanje možnosti za zakonito priseljevanje mora biti osnovano na tej oceni. Poleg odprtja poti za priseljevanje delavcev je treba dati možnost za vstop in prebivanje v EU, začasno ali stalno, tudi drugim kategorijam priseljencev. Spodbujano bo vključevanje zakonitih priseljencev. To zahteva jasno zavezo tako družbe gostiteljice kot samih priseljencev.

1. Blaginja in priseljevanje: jasna pravila in enaki pogoji

Skupna politika priseljevanja mora spodbujati zakonito priseljevanje, ki ga morajo določati jasna, pregledna in poštena pravila. Državljanom tretjih držav je treba zagotoviti informacije, ki so potrebne za razumevanje zahtev in postopkov za zakonit vstop in prebivanje v EU. Zagotoviti je treba pošteno obravnavanje državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo na ozemlju države članice, da bi približali njihov pravni status tistemu, ki ga imajo državljani EU.

EU in njene države članice morajo za uresničitev tega:

- še naprej opredeljevati jasna in pregledna pravila za vstop in ureditev stalnega prebivališča državljanov tretjih držav, vključno s pravili za opravljanje plačane ali samostojne dejavnosti,
- zagotavljati informacije morebitnim priseljencem in prosilcem, vključno z informacijami o njihovih pravicah in pravilih, ki jim morajo zadostiti, ko začnejo zakonito prebivati v EU,
- razjasnjevati pravila in ponujati pomoč in podporo v državah izvora in namembnih državah za zadostitev zahtevam za vstop in za stalno prebivališče,
- prizadevati si za skupno vizumsko politiko, ki omogoča prožnejše ukrepe za premike fizičnih oseb na začasni osnovi in za poklicne ter izobraževalne namene (npr. osebje, premeščeno znotraj podjetja, ponudniki pogodbenih storitev, neodvisni strokovnjaki in osebe na poslovnih obiskih, študenti, raziskovalci, vladni predstavniki ali uradniki, osebje mednarodnih ali regionalnih organizacij).

⁸ Sklepi predsedstva, Bruselj 13. in 14. marec 2008, točka 14.

2. Blaginja in priseljevanje: usklajevanje znanja in spretnosti ter potreb po njih

Kot del lizbonske strategije mora biti priseljevanje iz ekonomskih razlogov v skladu s skupno oceno trgov dela v EU, ki je osnovana na potrebah, pri čemer se upoštevajo vse ravni znanja in spretnosti ter sektorji, da bi se s tem v Evropi spodbudilo gospodarstvo, ki temelji na znanju, da bi se nadaljeval gospodarski razvoj in da bi se zadovoljilo potrebam trga dela. To je treba izvesti s popolnim spoštovanjem načela prednostne obravnave v Skupnosti, pravice držav članic, da določijo obseg sprejema, in pravic priseljencev ter z dejavnim vključevanjem socialnih partnerjev ter regionalnih in lokalnih oblasti.

EU in njene države članice morajo za uresničitev tega:

- sodelovati pri obsežnem ocenjevanju prihodnjih potreb po znanju in spretnostih v Evropi do leta 2020 z upoštevanjem vpliva tehnoloških sprememb, staranja prebivalstva, izseljevanja in sprememb v globalni delitvi dela, kot je to zahteval Evropski svet na svojem spomladanskem zasedanju leta 2008. Prav tako bodo redno ocenjevane trenutne in srednjeročne potrebe na trgu dela za vse ravni znanja in spretnosti ter sektorje v državah članicah,
- začeti oblikovati nacionalne „profile priseljencev“⁹, ki omogočajo celovit pregled nad stanjem na področju priseljevanja v vsaki državi članici v določenem trenutku, zlasti glede na sodelovanje na nacionalnem trgu dela, ter sestavo znanja in spretnosti priseljenjskih tokov (tako dejanskih kot morebitnih). Za podporo temu morajo zagotoviti dosledne, celovite in primerljive podatke o priseljevanju, vključno z informacijami o stanjih in tokovih na ravni EU in na nacionalnih ravneh,
- povečati razpoložljivost in učinkovitost zaposlovalnih politik in orodij, vključno s povečanim izobraževanjem in usposabljanjem za delavce iz tretjih držav, da bi prilagodili znanje in spretnosti, ki jih imajo priseljenci, značilnostim nacionalnih trgov dela, spodbujati primerne mehanizme za priznavanje poklicnih kvalifikacij, pridobljenih zunaj EU, in zagotavljati informacije in usposabljanje v državah izvora,
- analizirati trenutni položaj in prihodnja gibanja glede na podjetništvo priseljencev, kot tudi trenutne zakonodajne in operativne ovire, na katere bi lahko naleteli priseljenci, ki bodo v EU pripravljeni ustanoviti podjetje. Na podlagi take ocene morajo predlagati ukrepe za podporo podjetništvu priseljencev,
- investirati več v ukrepe za omogočanje zaposlovanja brezposelnih in ekonomsko neaktivnih državljanov tretjih držav, ki že zakonito prebivajo v državah članicah EU (npr.

⁹ „Profili priseljencev“ bodo na strukturiran način vključevali vse informacije, ki so potrebne za spodbujanje pristopa v upravljanju priseljevanja, ki temelji na dejstvih. Potrebe na trgu dela bodo osrednji vidik teh profilov. Poleg zbiranja informacij glede trenutnega položaja na trgu dela, stopnjah brezposelnosti, potrebah in ponudbi delovne sile bodo prav tako pomagali pri določitvi pomanjkanja znanja in spretnosti po sektorjih in poklicih. Oblikovanje profilov priseljencev bo EU in njenim državam članicam omogočilo, da bodo začele uvajati programe za povezovanje ponudbe in povpraševanja po delovni sili v EU in s tretjimi državami. V profilih priseljencev bodo prav tako zbrane informacije o znanju in spretnostih, ki so na voljo v nadnacionalnih skupnostih, sestavi migracijskih tokov, tudi glede na spol in starost, ter finančnih prilivih in odlivih, povezanih z migracijami, vključno z nakazili migrantov.

usposabljanje medicinskih sester in drugih zdravstvenih delavcev), s posebnim poudarkom na ženskah,

- določiti ukrepe, s pomočjo katerih lahko ponudijo resnično alternativo nezakonitemu zaposlovanju ali oblikujejo spodbude za zakonito zaposlovanje.

3. Blaginja in priseljevanje: vključevanje je ključ za uspešno priseljevanje

Vključevanje zakonitih priseljencev je treba izboljšati z okrepitevijo prizadevanj držav članic gostiteljic in s prispevkom samih priseljencev („dvosmerni proces“) v skladu s skupnimi temeljnimi načeli integracije, sprejetimi leta 2004. Priseljencem je treba omogočiti, da sodelujejo in razvijejo svoj celotni potencial. Evropske družbe morajo povečati svojo zmožnost upravljanja raznolikosti, povezano s priseljevanjem, in povečati socialno kohezijo.

EU in njene države članice morajo za uresničitev tega:

- še nadalje krepiti splošni pristop okvira za vključevanje EU, vključno z državljanško udeležbo, vključenostjo na trgu dela, socialno vključenostjo, nediskriminacijo, enakimi možnostmi, izobraževanjem in ukrepi, ki so povezani z mladimi, medkulturnim dialogom in upravljanjem raznolikosti,
- razvijati vzajemno učenje in izmenjavo najboljših praks za okrepitev sposobnosti držav gostiteljic, da upravljajo svojo povečano raznolikost, vključno z ukrepi za spoprijemanje z izzivi v izobraževanju, s katerimi se soočajo priseljenjski učenci. Oblikovati morajo skupne kazalnike in primerno statistično zmogljivost, ki bi jih države članice uporabljale za oceno rezultatov politike vključevanja,
- podpirati oblikovanje posebnih programov za vključevanje na novo prispelih priseljencev, vključno z lajšanjem pridobivanja jezikovnega znanja in poudarjanjem praktičnega medkulturnega znanja in spretnosti, ki so potrebne za učinkovito prilagoditev, ter zavezanosti k temeljnim evropskim vrednotam, kar je lahko še nadalje raziskano s prepoznavanjem osnovnih pravic in obveznosti za priseljence, ki so na novo prispeli, v okviru posebnih nacionalnih postopkov (npr. integracijski kurikulum, jasne zaveze za vključitev, programi sprejema, nacionalni načrti za državljanstvo in vključitev, uvajanje v državljanstvo ali orientacijski tečajji),
- krepiti upravljanje raznolikosti na delovnem mestu in omogočiti, da so možnosti napredovanja na voljo tudi za državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo in delajo. Prizadevanja politike se morajo usmeriti v omogočanje vsem delavcem v EU, da se lahko povzpnejo po družbeni lestvici, v zagotavljanje temeljnih socialnih pravic in podpiranje dobrih delovnih standardov in socialne kohezije. V tem okviru je treba nameniti ustrezno pozornost sodelovanju priseljenih žensk na trgu dela in priseljencem, ki se na trgu dela najtežje zaposlijo,
- zagotoviti nediskriminatoren in učinkovit dostop zakonitih priseljencev do zdravstvenega varstva in socialne varnosti ter učinkovito uporabo zakonodaje EU z zagotavljanjem enake obravnave državljanov tretjih držav in državljanov EU glede na usklajevanje sistemov

socialne varnosti po EU¹⁰. EU in države članice bi morale spodbujati preglednost pravil, ki se uporabljajo za pokojnine v primeru, če se želijo migranti vrniti v svojo državo izvora,

- raziskati povečano sodelovanje na lokalnih, nacionalnih in evropskih ravneh z namenom osvetliti obstoj več identitet in njihovo spreminjanje v evropskih družbah,
- raziskati povezave med novimi vzorci priseljevanja, kot je krožna migracija, in vključevanja,
- oceniti izvajanje in potrebo po spremembi Direktive Sveta 2003/86/ES o pravici do združitve družine,
- nadaljevati sprejemanje beguncev in oseb, ki potrebujejo zaščito, ter nadalje razvijati to humanitarno tradicijo v okviru priprave druge faze skupnega evropskega azilnega sistema¹¹.

SOLIDARNOST: usklajevanje med državami članicami in sodelovanje s tretjimi državami

Skupna politika priseljevanja mora biti osnovana na solidarnosti med državami članicami, je zapisano v Pogodbi ES. Solidarnost in odgovornost sta nujni na področju, kjer si pristojnosti delijo Evropska skupnost in države članice. Izvajanje skupne politike je lahko edino uspešno, če je osnovano na skupnih prizadevanjih. Medtem ko imajo države članice različna zgodovinska, gospodarska in demografska ozadja, ki določajo njihove nacionalne politike priseljevanja, ima to vsekakor vpliv čez nacionalne meje, zato nobena država članica sama ne more učinkovito nadzirati oziroma se ukvarjati z vsemi vidiki priseljevanja in je treba odločitve, za katere je verjetno, da bodo vplivale na druge države članice, usklajevati. Porazdelitev finančnega bremena je še en konkreten način izražanja solidarnosti. Upravljanje priseljevanja namreč vpliva na javne finance. Sredstva EU se lahko uporabijo za spodbujanje uresničevanja skupnih načel in nacionalni viri bi se morali združiti, kjer je to primerno, za zagotovitev učinkovitosti. Solidarnosti je bila dodana nova razsežnost z „globalnim pristopom k vprašanju migracij“: s ciljem ureditve boljšega upravljanja migracijskih tokov v korist vseh vpletenih akterjev, vključno z diasporami in skupnostmi priseljencev, je treba države izvora in tranzita povezati z ukrepi EU, migracijska vprašanja pa morajo biti del dialoga EU s tretjimi državami in njene politike razvojnega sodelovanja.

4. Solidarnost in priseljevanje: preglednost, zaupanje in sodelovanje

Skupna politika priseljevanja mora biti osnovana na visoki ravni politične in operativne solidarnosti, vzajemnem zaupanju, preglednosti, deljeni odgovornosti in skupnih prizadevanjih Evropske unije in njenih držav članic.

¹⁰ Evropski parlament in Svet sta leta 2003 sprejela Uredbo (ES) št. 859/2003 (UL L 124 z dne 20.5.2003) o razširitvi določb Uredbe (EGS) št. 1408/71 na državljane tretjih držav, ki (1) zakonito prebivajo v EU in (2) so v čezmejnem položaju. Julija 2007 je Komisija sprejela predlog o razširitvi določb Uredbe 883/04, ki bo nadomestila Uredbo (EGS) št. 1408/71, na državljane tretjih držav, ki (1) zakonito prebivajo v EU in (2) so v čezmejnem položaju – COM(2007) 439.

¹¹ Glej „Načrt politike azila: celostni pristop k zaščiti po EU“, predstavljen skupaj s tem sporočilom – COM(2008) 360.

EU in njene države članice morajo za uresničitev tega:

- okrepiti izmenjavo informacij in skupno razpravo v EU z namenom izmenjave najboljših praks, povečevanja vzajemnega zaupanja in sprejemanja usklajenih pristopov glede vprašanj skupnega interesa ob upoštevanju razlik v tradicijah priseljevanja in stvarnostih,
- vzpostaviti in/ali izboljšati delovanje potrebnih mehanizmov za spremljanje vpliva nacionalnih ukrepov za priseljevanje preko nacionalnih meja v EU, da se odpravijo neskladja in izboljša usklajenost na ravni EU,
- razviti interoperabilne sisteme in povečati zbirko tehničnih sredstev (mehanizmi in skupine vzajemne podpore) ter pri tem uporabiti finančne in človeške vire za doseg učinkovitejšega upravljanja priseljevanja,
- izboljšati notranje in zunanje obveščanje o politikah priseljevanja EU, njegove cilje in strategije, da bo lahko Unija enotno spregovorila.

5. Solidarnost in priseljevanje: učinkovita in usklajena uporaba sredstev, ki so na voljo

Solidarnost, potrebna za omogočanje skupnim politikam priseljevanja, da dosežejo svoje strateške cilje, mora vključevati močno finančno komponento, ki upošteva poseben položaj na zunanjih mejah nekaterih držav članic in posebne migracijske izzive, s katerimi se te soočajo.

EU in njene države članice morajo za uresničitev tega:

- zagotoviti v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja strateško uporabo splošnega programa Solidarnost in upravljanje migracijskih tokov (2007–2013) kot mehanizma za porazdelitev bremena za dopolnitev nacionalnih proračunskih sredstev držav članic,
- raziskati celoten potencial mešanice mehanizmov štirih instrumentov splošnega programa za okrepitev zmožnosti držav članic za izvajanje učinkovitih politik in hkrati za odzivanje na nujne potrebe ali posebne dogodke, kot je množični prihod,
- stalno pregledovati vsak instrument programa in ključa za porazdelitev sredstev državam članicam in jih prilagoditi, če je potrebno, povečanemu povpraševanju in novim dogodkom,
- izboljšati usklajevanje dejavnosti, ki so financirane prek Skupnosti ali iz državnih sredstev, za povečanje preglednosti, skladnosti in učinkovitosti, da bi se izognili prekrivanju in dosegli cilje politike priseljevanja ter sorodnih področij politik.

6. Solidarnost in priseljevanje: partnerstvo s tretjimi državami

Učinkovito upravljanje migracijskih tokov zahteva pristno partnerstvo in sodelovanje s tretjimi državami. Migracijska vprašanja morajo biti v celoti vključena v razvojno sodelovanje Unije in druge zunanje politike. EU mora tesno sodelovati s partnerskimi državami na področjih možnosti za zakonito mobilnost, zmogljivosti upravljanja migracij, razpoznavanja dejavnikov, ki

spodbujajo migracijo, varovanja temeljnih pravic in boja proti nezakonitim tokovom ter spodbujanja možnosti, da je migracija koristna za razvoj.

EU in njene države članice morajo za uresničitev tega:

- podpreti tretje države pri oblikovanju njihovih nacionalnih pravnih okvirov in vzpostaviti sisteme priseljevanja in azila, s polnim upoštevanjem zadevnih mednarodnih konvencij,
- okrepiti sodelovanje, podporo in razvijanje zmogljivosti v partnerskih državah z namenom oblikovanja politik za dobro upravljano migracijo, razpoznavanja dejavnikov, ki spodbujajo migracijo, in podpore razvoju ukrepov za učinkovito prilagoditev, preprečevati beg možganov z ukrepi zlasti na področjih usposabljanja, zaposlovanja, vračanja, dostojnega dela, etičnih standardov zaposlovanja in z ocenitvijo gibanj na lastnih nacionalnih trgih dela, izpolnjevati standarde za dostojno delo, razvijati izobraževanje in sisteme poklicnega usposabljanja v skladu s potrebami na trgu dela, dojeti razvojni potencial nakazil, zlasti s pomočjo izboljšane statistike, zmanjšati stroške transakcij in podpreti razvoj finančnega sektorja,
- skladno in strateško uporabiti vse instrumente politik, ki so bili razviti v zadnjih letih v okviru „globalnega pristopa k vprašanju migracij“, vključno z migracijskimi profili tretjih držav in platformami za sodelovanje,
- za države kandidatke in morebitne države kandidatke, ki so že dobro razvile mehanizme sodelovanja z EU, uporabiti nove instrumente politike, ko je to primerno, za okrepitev obstoječega sodelovanja,
- tesno sodelovati z afriškimi partnerji z namenom skupnega izvajanja „procesa v Rabatu“ o migraciji in razvoju leta 2006 ter partnerstva med EU in Afriko na področju migracij, mobilnosti in zaposlovanja, dogovorjenega v Lizboni decembra 2007,
- nadaljevati uporabo naših političnih in sektorskih dialogov z evropskimi sosedskimi državami ter z Latinsko Ameriko in Karibi, kot tudi z Azijo za poglobitev našega skupnega razumevanja migracijskih izzivov, s katerimi se soočamo, in za okrepitev obstoječega sodelovanja,
- z zainteresiranimi državami članicami vzpostaviti partnerstva za mobilnost s partnerskimi državami in tako tlakovati pot za ureditev upravljanja na področju priseljevanja delavcev z dolgoročnimi strateškimi partnerji ter sodelovanje v zvezi z vprašanji vračanja,
- sodelovati z državami izvora v celoti v skladu s načelom deljene odgovornosti za dvig zavesti glede potrebe po odvratanju njihovih državljanov od nezakonitega vstopa in prebivanja na ozemlju EU,
- zagotoviti resnične možnosti za krožno migracijo z vzpostavitvijo ali okrepitevijo pravnih in operativnih ukrepov, ki zagotavljajo zakonitim priseljencem pravico do prednostnega dostopa do prihodnjega zakonitega prebivališča v EU,
- vključiti določbe o usklajevanju socialne varnosti v pridružitvenih sporazumih, sklenjenih med EU in njenimi državami članicami ter tretjimi državami. Poleg načela enake obravnave te določbe lahko vključujejo prenosljivost pridobljenih socialnih pravic, zlasti prenos pokojninskih pravic,

- zagotoviti primerna sredstva, ki so učinkovito uporabljena v okviru zadevnih nacionalnih finančnih instrumentov in finančnih instrumentov Skupnosti za izvajanje „globalnega pristopa k vprašanju migracij“ v vseh njegovih razsežnostih, ter pri tem upoštevati financiranje, ki je že bilo dogovorjeno na ravni Skupnosti.

VARNOST: učinkovit boj proti nezakonitemu priseljevanju

Preprečevanje in zmanjševanje nezakonitega priseljevanja v vseh razsežnostih je ključno za verodostojnost in sprejemanje politike zakonitega priseljevanja s strani javnosti. Nadzor nad dostopom na ozemlje EU je treba okrepiti za spodbuditev res celovitega upravljanja meja in hkrati zagotoviti lahek dostop dobrovernim potnikom in osebam, ki potrebujejo zaščito, ter tako ohranjati Evropo, ki je odprta v svet. Čeprav so v neprijavljeno delo in nezakonito zaposlovanje vključeni tudi mnogi državljani EU, sta to pojava, ki imata učinek spodbujanja nezakonitega priseljevanja in se je torej treba z njima soočiti. Okrepitev boja proti tihotapljenju migrantov in vsem oblikam trgovine z ljudmi je glavna prednostna naloga EU in njenih držav članic. Trajnostna in učinkovita politika vračanja, ki je osnovana na jasnih, preglednih in poštenih pravilih, mora podpirati države članice pri vračanju državljanov tretjih držav, ki ne ali ki ne več zadostujejo pogojem za prebivanje v EU. Nediskriminatorne obsežne množične zakonske ureditve nezakonitega položaja priseljencev niso trajno in učinkovito orodje za upravljanje migracij in bi ga bilo treba preprečiti. Vse te politike in ukrepi morajo v celoti spoštovati dostojanstvo, temeljne pravice in svoboščine zadevnih oseb.

7. Varnost in priseljevanje: vizumska politika, ki je usklajena z interesi Evrope in njenih partnerjev

Skupna vizumska politika bi morala olajšati vstop dobrovernim obiskovalcem in spodbuditi varnost. Uporabiti bi bilo treba nove tehnologije, ko je to primerno, za omogočanje diferenciranih kontrol in kontrol na osnovi tveganj prosilcev za vizume s široko izmenjavo informacij med državami članicami, ter pri tem v celoti spoštovati varstvo podatkov in zakonov o zasebnosti.

EU in njene države članice morajo za uresničitev tega:

- vzpostaviti celostni, štiristranski pristop, tako da so kontrole izvedene sistematično v vsaki fazi, ko priseljenci potujejo v Unijo (v konzulatih, ob prihodu, na ozemlju in pri odhodu),
- nadomestiti sedanje nacionalne schengenske vizume z enotnimi evropskimi schengenskimi vizumi, kar omogoča enako obravnavo vseh prosilcev za vizum in v celoti usklajeno uporabo kriterijev za varnostne kontrole,
- izdajati vizume v skupnih konzularnih centrih, ki zastopajo več ali vse države članice, za omogočanje ekonomije obsega in tudi lahkega dostopa za prosilce za vizum iz tretjih držav,
- raziskati možnosti za vzpostavitev sistema, ki od državljanov tretjih držav zahteva pridobitev elektronskega dovoljenja za potovanje pred zapustitvijo ozemlja EU,
- raziskati nadaljnje možnosti za olajšanje izdajanja vizumov in izboljšanje usklajevanja v vizumskih postopkih, tudi v zvezi z dolgoročnimi vizumi.

8. Varnost in priseljevanje: celovito upravljanje meja

Ohraniti je treba celovitost schengenskega območja brez nadzora ljudi na notranjih mejah. Okrepiti je treba celovito upravljanje zunanjih meja in razviti politike nadzora na mejah v skladu s politikami carinskega nadzora ter preprečevanja drugih nevarnosti, ki so povezane z varnostjo in varovanjem.

EU in njene države članice morajo za uresničitev tega:

- okrepiti operativno stran Evropske agencije za upravljanje in operativno sodelovanje na zunanjih mejah držav članic Evropske unije (FRONTEX), vključno z razširitvijo njene pristojnosti na operativno vodenje ter njenih pooblastil, da začne operacije, vključno z nadzorom na mejah na območjih, ki so označena kot območja visokega tveganja in izpostavljena visokemu migracijskemu pritisku,
- razviti celovit pristop za okrepitev uporabe novih tehnologij, vključno z obstoječimi in načrtovanimi orodji informacijske tehnologije, da bi se posamezne funkcionalnosti različnih sistemov, ki so del celotne strukture informacijske tehnologije, oblikovale v celoto, ter zagotoviti uporabo celotnega potenciala sedmega okvirnega programa za raziskave,
- nadaljevati izgradnjo zasnove evropskega sistema varovanja meja z izboljšanjem usklajevanja v državah članicah, med državami članicami in med uporabljenimi sredstvi ter dejavnostmi, ki so jih izvedle države članice za zadevne politike, povezane z nadzorom in ohranjanjem notranje varnosti,
- razviti usklajen strateški pristop k sodelovanju s tretjimi državami na evropski ravni s ciljno podporo oblikovanju trajnostne, učinkovite sposobnosti upravljanja meja v glavnih partnerskih državah tranzita in izvora, pri čemer bi imel FRONTEX pomembno vlogo pri izvajanju misij za pomoč na meji v teh državah,
- nadaljevati podporo izgradnji sodobne, enotne, interoperabilne sposobnosti držav članic za nadzor na meji z razširjenimi sredstvi evropske finančne solidarnosti ter razvoj novih mehanizmov za učinkovito, operativno porazdelitev bremena za podporo državam članicam, ki se soočajo, zdaj ali v prihodnosti, s ponavljajočimi se in množičnimi prihodi nezakonitih priseljencev, z združevanjem evropskih in skupnih nacionalnih virov,
- povečati sodelovanje med organi držav članic za vzpostavitev ureditve „vse na enem mestu“ na kopenskih mejah, kjer po splošnem pravilu vsakega potnika enkrat kontrolira en organ.

9. Varnost in priseljevanje: odločnejši boj proti nezakonitemu priseljevanju in nična strpnost do trgovine z ljudmi

EU in države članice bi morale razviti skladno politiko boja proti nezakonitemu priseljevanju in trgovini z ljudmi. Proti neprijavljenemu delu in nezakonitemu zaposlovanju¹² v njihovih različnih oblikah bi se bilo treba boriti s preventivnimi

¹² Države članice bi morale prav tako zaustaviti neprijavljeno delo in nezakonito zaposlovanje državljanov EU. Ta dokument ne obravnava vidika tega problema znotraj EU.

ukrepi, kazenskim pregonom in sankcijami. Okrepiti je treba zaščito in podporo žrtvam trgovine z ljudmi.

EU in njene države članice morajo za uresničitev tega:

- zagotoviti primerne finančne in človeške vire za preiskovanje primerov tihotapstva in trgovine ter za povečanje števila in kakovosti nadzora, zlasti v obliki inšpekcijskih pregledov na delovnih mestih,
- dejavno vključiti predstavnike delavcev in delodajalcev v boj proti neprijavljenemu delu in nezakonitemu zaposlovanju,
- oblikovati orodja za analizo tveganja in spodbuditi sodelovanje ter navzkrižno preverjanje podatkov s strani različnih uprav, da bi povečali stopnjo odkrivanja neprijavljenega dela, v katero so vključeni državljani tretjih držav, ki prebivajo tako nezakonito kot zakonito,
- olajšati izmenjavo dobre prakse, bolj sistematično vrednotenje politik in boljše merjenje neprijavljenega dela ter nezakonitega zaposlovanja,
- povečati uporabo biometrije kot pomembnega orodja za boj proti nezakonitemu priseljevanju in trgovini z ljudmi,
- zagotoviti, da imajo državljani tretjih držav, ki prebivajo zakonito, dostop do storitev, ki so ključne za zagotavljanje temeljnih človekovih pravic (npr. izobraževanje za otroke, osnovno zdravstveno varstvo),
- ščititi in pomagati žrtvam trgovine z ljudmi, zlasti ženskam in otrokom, z ocenjevanjem in pregledovanjem obstoječega skupnega sistema, nadaljevati razvoj pravnih in operativnih možnosti za lajšanje okrevanja žrtev in vnovično vključitev v gostiteljsko ali domačo družbo, med drugim s pomočjo posebno usmerjenih programov,
- okrepiti obstoječ pravni okvir za boj proti lahkemu nezakonitemu vstopu in bivanju, pa tudi spolnemu izkoriščanju otrok ter vsebinam, povezanim s spolnim zlorabljanjem otrok, če se upošteva ta nov kriminalni pojav,
- pospešiti ukrepanje EU na regionalni in mednarodni ravni, da bi se zagotovilo učinkovito izvajanje mednarodnih instrumentov, ki se uporabljajo na področju tihotapljenja migrantov in trgovine z ljudmi, s pomočjo skladnejšega, neprekinjenega in učinkovitega sodelovanja.

10. Varnost in priseljevanje: učinkovite in trajnostne politike vračanja

Učinkoviti ukrepi vračanja so nepogrešljiv sestavni del politike EU glede nezakonitega priseljevanja. Nediskriminatornemu obsežnemu zakonskemu urejanju statusa za osebe, ki nezakonito prebivajo, se je treba izogibati, pri tem pa pustiti odprte možnosti posameznim zakonskim ureditvam, ki so osnovane na pravičnih in preglednih kriterijih.

EU in njene države članice morajo za uresničitev tega:

- politiki vračanja podeliti resnično evropsko razsežnost z zagotovitvijo popolnega vzajemnega priznavanja odločitev glede vračanja,

- okrepiti praktično sodelovanje med državami članicami pri izvajanju ukrepov na področju vračanja in okrepiti vlogo agencije FRONTEX pri skupnih operacijah vrnitve po zraku,
- spremljati izvajanje in uporabo direktive o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v EU (ko bo začela veljati),
- zagotoviti ukrepe za lažje prepoznavanje povratnikov brez dokumentov in preprečevanje kraje identitete,
- sprejeti ukrepe za zagotovitev, da vse tretje države izpolnjujejo obveznosti glede ponovnega sprejema svojih državljanov,
- oceniti vse obstoječe sporazume o ponovnem sprejemu za njihovo lažje izvajanje v praksi in se učiti za pogajanja o prihodnjih sporazumih,
- oblikovati skupni pristop pri zakonskem urejanju, vključno z minimalnimi zahtevami za zgodnjo izmenjavo informacij,
- upoštevati možnost uvedbe evropske prepustnice za lažje vračanje migrantov brez dokumentov.

III. SKLEPNE UGOTOVITVE: UPRAVLJANJE PRISELJEVANJA

Evropski svet je vabljen, da potrdi skupna načela, ki jih predlaga to sporočilo in na katerih se bo oblikovala skupna politika priseljevanja. Kot je bilo že zgoraj predlagano, se bodo ta načela izvajala prek konkretnih ukrepov, redno pa bodo spremljana z novimi mehanizmi spremljanja in ocenjevanja, vključno z redno oceno.

Skupna politika priseljevanja bo sprejeta v **partnerstvu in solidarnosti** med državami članicami in institucijami EU. Ta okvir bi moral biti dovolj prožen, da bi se prilagodil spremembam, večinoma povezanih z gospodarskim položajem ter razvojem na trgu in tehnološkem področju. Skupna politika priseljevanja se bo razvijala zlasti prek:

1. Usklajenega in celovitega ukrepanja EU in njenih držav članic:

- skupna načela in konkretni ukrepi skupne politike priseljevanja bodo ustrezno izvajani **popolnoma pregledno** na evropski, nacionalni ali regionalni ravni,
- za doseg ravnovesja med potrebami na trgu dela, gospodarskimi vplivi, družbenimi rezultati, politikami vključenosti in cilji zunanje politike bo okrepljena **usklajenost med EU ter nacionalno, regionalno in lokalno ravni**o, zlasti na področjih statistike in gospodarstva, socialnih in razvojnih politik,
- **vprišanja priseljevanja bodo upoštevana v vseh drugih politikah**, ki so z njim lahko povezane („poenotenje“). Gospodarske, socialne in mednarodne razsežnosti priseljevanja je treba vključiti v vsa povezana področja politik, vključno z razvojem, trgovino, kohezijsko politiko, zaposlovalno in socialno politiko, okoljem, raziskavami, izobraževanjem, zdravjem, kmetijstvom in ribištvom, varnostjo in zunanjo politiko ter ekonomsko in fiskalno politiko,

- oblikovani in/ali okrepljeni bodo mehanizmi za spodbujanje pravočasnih **posvetovanj zadevnih zainteresiranih strani** glede nadaljnega razvoja politik, vključno z regionalnimi in lokalnimi organi, socialnimi partnerji, akademskimi strokovnjaki, mednarodnimi organizacijami, združenji priseljencev in civilno družbo,
- spodbujani bodo izmenjava **najboljših praks**, vzajemno učenje na vseh ravneh ter široko in učinkovito širjenje znanja o najučinkovitejših politikah priseljevanja in vključevanja.

2. Skupne metodologije za EU in njene države članice za zagotovitev preglednosti, vzajemnega zaupanja in skladnosti. To metodologijo sestavljajo naslednji elementi:

- skupna načela bodo preoblikovana v **skupne cilje in kazalnike** za EU in vsako državo članico za zagotovitev njihovega izvajanja,
- dogovorjeni skupni cilji in kazalniki bodo vključeni v **nacionalne profile priseljencev**, ki se bodo razvili v sodelovanju z vsako državo članico za povečanje vedenja o priseljenjskih tokovih. S temi profili se bodo ugotavljali položaj na trgu dela in vzorci priseljevanja, pomagali pa bodo okrepiti tudi dokaze za osnivanje politik priseljevanja, ki se učinkovito odzivajo na prednostne potrebe držav članic. Vključevali bodo vse ustrezne informacije, ki so potrebne, obsegale pa bodo priseljence, ki so že na ozemlju, in morebitne priseljence. Ti profili bodo upoštevali sestavo znanja in spretnosti priseljenjskega prebivalstva ter upoštevali prihodnje potrebe po delovni sili,
- za spremljanje, ocenjevanje in naknadno opazovanje razvoja ukrepov na področju priseljevanja bodo **države članice letno poročale Komisiji** o izvajanju skupnih ciljev in o svojih nacionalnih profilih priseljencev,
- nacionalna poročila držav članic bodo služila kot osnova za **letno zbirno poročilo Komisije**, ki bo poslano tudi Evropskemu parlamentu.

Na podlagi zbirnega poročila Komisije bo **Evropski svet na svojem letnem spomladanskem zasedanju** pripravil **politično oceno** položaja in pripravil ustrezna priporočila.

PRILOGA

POVZETEK – DESET SKUPNIH NAČEL

(1) **Blaginja in priseljevanje: jasna pravila in enaki pogoji**

Skupna politika priseljevanja mora spodbujati zakonito priseljevanje, ki ga morajo določati jasna, pregledna in poštena pravila. Državljanom tretjih držav je treba zagotoviti informacije, ki so potrebne za razumevanje zahtev in postopkov za zakonit vstop in prebivanje v EU. Zagotoviti je treba pošteno obravnavanje državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo na ozemlju države članice, da bi približali njihov pravni status tistemu, ki ga imajo državljani EU.

(2) **Blaginja in priseljevanje: usklajevanje znanja in spretnosti ter potreb po njih**

Kot del lizbonske strategije mora biti priseljevanje iz ekonomskih razlogov v skladu s skupno oceno trga dela v EU, ki je osnovana na potrebah, pri čemer se upoštevajo vse ravni znanja in spretnosti ter sektorji, da bi se s tem v Evropi spodbudilo gospodarstvo, ki temelji na znanju, da bi se nadaljeval gospodarski razvoj in da bi se zadovoljilo potrebam trga dela. To je treba izvesti s popolnim spoštovanjem načela prednostne obravnave v Skupnosti, pravice držav članic, da določijo obseg sprejema, in pravic priseljencev ter z dejavnim vključevanjem socialnih partnerjev ter regionalnih in lokalnih oblasti.

(3) **Blaginja in priseljevanje: vključevanje je ključ za uspešno priseljevanje**

Vključevanje zakonitih priseljencev je treba izboljšati z okrepitevijo prizadevanj držav članic gostiteljic in s prispevkom samih priseljencev („dvosmerni proces“) v skladu s skupnimi temeljnimi načeli integracije, sprejetimi leta 2004. Priseljencem je treba omogočiti, da sodelujejo in razvijejo svoj celotni potencial. Evropske družbe morajo povečati svojo zmožnost upravljanja raznolikosti, povezano s priseljevanjem, in povečati socialno kohezijo.

(4) **Solidarnost in priseljevanje: preglednost, zaupanje in sodelovanje**

Skupna politika priseljevanja mora biti osnovana na visoki ravni politične in operativne solidarnosti, vzajemnem zaupanju, preglednosti, deljeni odgovornosti in skupnih prizadevanjih Evropske unije in njenih držav članic.

(5) **Solidarnost in priseljevanje: učinkovita in usklajena uporaba sredstev, ki so na voljo**

Solidarnost, potrebna za omogočanje skupnim politikam priseljevanja, da dosežejo svoje strateške cilje, mora vključevati **močno finančno komponento**, ki upošteva poseben položaj na zunanjih mejah nekaterih držav članic in posebne migracijske izzive, s katerimi se te soočajo.

(6) **Solidarnost in priseljevanje: partnerstvo s tretjimi državami**

Učinkovito upravljanje migracijskih tokov zahteva **pristno partnerstvo in sodelovanje s tretjimi državami**. Migracijska vprašanja morajo biti v celoti vključena v razvojno sodelovanje Unije in druge zunanje politike. EU mora tesno

sodelovati s partnerskimi državami na področjih možnosti za zakonito mobilnost, zmogljivosti upravljanja migracij, razpoznavanja dejavnikov, ki spodbujajo migracijo, varovanja temeljnih pravic in boja proti nezakonitim tokovom in spodbujanja možnosti, da je migracija koristna za razvoj.

(7) **Varnost in priseljevanje: vizumska politika, ki je usklajena z interesi Evrope**

Skupna vizumska politika bi morala olajšati vstop dobrovernim obiskovalcem in spodbuditi varnost. Uporabiti bi bilo treba nove tehnologije, ko je to primerno, za omogočanje diferenciranih kontrol in kontrol na osnovi tveganj prosilcev za vizume s široko izmenjavo informacij med državami članicami, ter pri tem v celoti spoštovati varstvo podatkov in zakonov o zasebnosti.

(8) **Varnost in priseljevanje: celovito upravljanje meja**

Ohraniti je treba celovitost schengenskega območja brez nadzora ljudi na notranjih mejah. Okrepiti je treba **celovito upravljanje zunanjih meja** in razviti politike nadzora na mejah v skladu s politikami carinskega nadzora ter preprečevanja drugih nevarnosti, ki so povezane z varnostjo in varovanjem.

(9) **Varnost in priseljevanje: odločnejši boj proti nezakonitemu priseljevanju in nična strpnost do trgovine z ljudmi**

EU in države članice bi morale razviti skladno politiko boja proti **nezakonitemu priseljevanju in trgovini z ljudmi**. Proti neprijavljenemu delu in **nezakonitemu zaposlovanju** v njegovih različnih oblikah bi se bilo treba boriti s pomočjo preventivnih ukrepov, kazenskim pregonom in sankcijami. Okrepiti je treba zaščito in podporo žrtvam trgovine z ljudmi.

(10) **Varnost in priseljevanje: trajnostne in učinkovite politike vračanja**

Učinkoviti ukrepi vračanja so nepogrešljiv sestavni del politike EU proti nezakonitemu priseljevanju. Nediskriminatornemu obsežnemu **zakonskemu urejanju** statusa za osebe, ki nezakonito prebivajo, se je treba izogibati, pri tem pa pustiti odprte možnosti posameznim zakonskim ureditvam, ki so osnovane na pravičnih in preglednih kriterijih.